

ویژه نامه حجاب و عفاف

این مطالب مربوط به ویژه نامه ای است که با اهتمام مدیریت فرهنگی معاونت دانشجویی و فرهنگی دانشگاه علوم پزشکی اردبیل برای استفاده دانشجویان محترم تهیه و تدوین شده است که مشروح آن ارائه می شود . امید است گامی موثر و هر چند کوچک جهت نیل به حجاب و عفاف در شان دانشجویان ایران اسلامی باشد.

پوشش زن در برابر مرد بیگانه یکی از مسایل مهم اسلامی و از مظاهر لزوم حریم میان مردان و زنان اجنبی است . یکی از پر دامنه ترین موضوعاتی که در دنیای امروز راجع به زن و حیات اجتماعی او مطرح است . موضوع ستر یا حجاب زنان میباشد و این مساله ای است که بحث های موافق و مخالف بسیاری را در جوامع غرب و شرق برانگیخته است . مساله پوشش و حفظ عفت خاص دنیای اسلام و حتی ادیان دیگر نیست. بر اساس زمینه فطری حتی جوامع اولیه و به دور از تمدن و مذهب هم آن را مورد توجه قرار داده اند . بنابر این مساله پوشش و عفاف در همه جوامع و ملل به صورت های گوناگون کم و بیش وجود داشته است اما با آمدن اسلام این مساله به عنوان یک حکم تکلیفی و ضروری برای زنان تعیین گردید . فلسفه پوشش در فرهنگ اسلامی همان آرامش روانی و استحکام پیوند خانوادگی و استواری اجتماع و با ارزش بودن و محترم شمردن زن میباشد . علت این که دستور پوشش در اسلام اختصاص به زن یافته این است که میل به خود نمایی و خود آرایی مخصوص زنان است و از طرف دیگر در مرد همواره غریزه جنسی فوق العاده قوی است که او را به شدت نسبت به زن علاقه مند میکند .

حجاب و پوشش برای بانوان و توجه به حریم عفاف و حراست آن از اصلی ترین سنگر زنان و از مهمترین و عمیق ترین و سود مند ترین قانون آفرینش برای آنها و جامعه است. حجاب سنگر حفظ عفت و معرف شخصیت زن و جامعه سنگر حفظ زیبایی و شکوه زن سنگر حفظ شخصیت و وقار زن سنگر حفظ صحیح ارتباط ها و رشته های اجتماعی سنگر حفظ اخلاق فردی و اجتماعی و سنگر و دژ خلل ناپذیر برای حفظ مرزها و شیرازه های روابط مختلف بوده و کیان خانه و خانواده را از هر گونه انحراف و گمراهی و به هم پاشیدگی حفظ میکند.

نمادهای فردی علل بد حجابی

هر عملی که انسان انجام میدهد ناشی از علت‌هایی است که در وجود او می‌باشد اگر فردی غذا می‌خورد نشان دهنده علت گرسنگی در وجود اوست. بد حجابی نیز دلائلی فردی دارد هر فرد بی حجاب ممکن است بنا به دلایلی از قبول پوشش خودداری کند. روانشناسان جوامع اسلامی این دلائل را به طور مفصل در کتابهای روان شناسی بیان نموده اند.

۱. هیستری

یکی از دلایل بد حجابی بیماری هیستری می‌باشد. در این بیماری فرد علاقه زیادی به جلوه گری دارد. این بیماری منشا روحی و روانی دارد و یکی از آثار و نشانه های بیماری افسردگی در فرد می‌باشد. چنین افرادی برای ارضا بیماری خود مرتب به دنبال مدل‌های بهتر و بالاتر و زیباتر و جذاب هستند.

۲. عقده حقارت

فردی که در خانواده و جامعه مورد تحقیر قرار می‌گیرد خانواده به او توجهی ندارد نظراتش را محترم نمی‌داند در جامعه نمی‌تواند به طور دلخواه خود هر کار می‌خواهد انجام دهد. می‌خواهد از این راه که جلوه دادن زیباییهای درونی و خدادادی است روی این عقده سر پوش بگذارد.

۳. سادیسم

سادیسم نوعی بیماری است که از افسردگی سرچشمه می‌گیرد. فرد دوست دارد بهر عنوان دیگران را مورد آزار قرار دهد. به هر حال وقتی فردی با پوشش نا مناسب در بین جامعه رفت و آمد میکند حس شهوت و غریزه جنسی را در جوانان بیدار میکند و آنها را دچار مشکل می‌سازد فردی که سادیسم دارد از این که ببیند جوانی غریزه جنسی در او شعله ور شده است و دست یابی به آن برای او ممکن نیست لذت می‌برد و خود را قهرمان این عرصه تصور میکند.

۴. انتقام جویی

فردی که به خاطر رفتار دیگران آتش کینه و نفرت در وجودش شعله می‌کشد اگر از معنویات به دور باشد سعی دارد در رفتار با دیگران این نفرت و انزجار را به مرحله عمل و انتقام برساند. فردی که دوستدار آزادی غربی است وقتی در این اجتماع دست یافتن به آن برایش ممکن نیست حس انتقام او را بر آن برمی‌دارد که ارزشهای اجتماعی را خدشه دار کرده و زمینه سقوط ارزشهای اجتماع را با رفتار بلهوسانه خود فراهم سازد.

۵. مازوشیسم

علت دیگر گرایش به پوشش نا مناسب خود آزاری و مازوشیسم است. فردی که به دلایل مختلف خود را عقب مانده میداند نسبت به خود بی تفاوت میشود و از بیماری یا شکست اجتماعی خود ناراحت نمیشود. او به خاطر آزار رساندن به خود خودش را در معرض حوادث برخاسته از فحشا و فساد میگذارد. چنین افرادی هر قدر هم که در دامن بی عفتی فرو روند برایشان اهمیتی ندارد. زیرا هیچ قانون و مقررات و صلاح و ثوابی را در نظر نمی گیرند و حتی آنها با خود بیگانه اند.

۶. جبران شکستها

فردی که از مقامات اجتماعی به خاطر عدم پوشش یا بی کفایتی باز مانده سعی دارد با فساد بیشتر این شکست را جبران کند. کسی که تغییرات بنیادی در جامعه را نمی پذیرد و از مقامات سابق خود خلع و دچار شکست اجتماعی شده است سعی او بر این است که با هر وسیله ممکن این شکست را جبران کند. او خود به انجام کاری که میکند آگاه است و میداند که چه میکند.

۷. نا آگاهی

یکی از علل بد حجابی جهل افراد است. شاید فرد بی حجاب نمی داند که با این کار خود چه ضربه هایی به جامعه می زند. ممکن است جلوه گری او خانواده ای را از هم بپاشد. شاید پوشش نامناسبش زمینه ساز گناه بسیاری از جوانان باشد. شاید نمی داند که کمبود پوشش موجب جلب نظر افراد سود جو و خیانتکار به آنها می شود. شاید نمی داند هر چه پوشش زن کمتر باشد در زندگی حیوانی نزدیکتر و از خدا دورتر است. شاید نمی داند چنانکه گل در معابر عمومی پرپر شود آنان نیز در این راه گاه عفت خود را از دست خواهند داد. پس باید جامعه را آگاه و هشیار کرد.

۸. نیاز به ازدواج

یکی دیگر از علل بد حجابی نیاز جنسی است. ازدواج گر چه در دین مقدس اسلام بسیار از آن تعریف و تمجید شده است و بهترین رهنمودها پیرامون آن رسیده است تا جایی که پیامبر میفرماید: کسی که ازدواج می کند نصف دین خود را حفظ کرده است. اما جلوه گری برای پیدا کردن زمینه های ازدواج راه نامناسبی است که به بدحجابی کشیده شده و پیامدهای تاسف باری نیز برای طرفین به همراه خواهد داشت. با توجه به اینکه اغلب این ازدواجهای چها راهی سر انجام خوبی نخواهد داشت و به جدایی و طلاق می انجامد.

۹. کمبودها

معمولا افرادی دچار ریا تظاهر جلوه گری خودنمایی و فخر فروشی میشوند که کمبودی دارند.

کمبود شخصیت اجتماعی نیز موجب پناه بردن به بد حجابی برای جبران این کمبود میشود.

۱۰. توطئه فرهنگی

متأسفانه بعضی افراد خواسته یا ناخواسته به دامن این توطئه می افتند و شاید برخی از سر انجام کاری که می کنند بی اطلاع باشند. سیری در تاریخ نشان میدهد که آنجایی که دشمن توان مقابله با ملتی را ندارد با اشاعه فحشا از طریق جنس مونث وارد عمل میشود. لذا ست که خود باختگی فرهنگی پیروی از دیگران به عنوان نسل برتر از دست دادن پشتوانه های مذهبی روی آوردن به گناه و فحشا بسیاری از مردم دنیا را در کام استعمارگران فرو برده است.

۱۱. تبلیغات سو

یکی دیگر از علل بد حجابی و فحشا شانتاژ های تبلیغاتی است. معمولاً برای آنکه چیز مقدسی را از فردی بگیرند ابتدا بر علیه آن چیز و کسانی که پیروی و تبعیت از آن میکنند تبلیغات وسیعی انجام می دهند تبلیغات سو تهمتهای بیجا و گاه بزرگ کردن اشتباه افراد محجبه به عنوان پتکی بر سر دیگران است که آری اینانند منادیان حجاب و هر چه هست زیر این چادرهاست و ناگهان کم تجربه نیز بدون تحقیق تحت تاثیر این تبلیغات قرار می گیرند. البته قابل ذکر است که ما نمی توانیم تمام متدینین و منادیان دین اسلام را از اشتباه مبری بدانیم بلکه غیر از معصومین (ع) همه افراد ممکن است اشتباه داشته باشند ولی اشتباه دیگران دلیل بر آن نیست که مکتب غلط و ناپسند باشد. با توجه به اینکه سایر ادیان نیز پیروانی راستین نداشته و ندارند آنان نیز سراسر زندگیشان مملو از خطا و اشتباه و روش خلاف مذهب است. چنانکه قرآن می فرماید هر کس در گرو اعمال خود میباشد.

پوشش نمایی از تجلی ارزشها

هدف

خداوند بشر را خلق و اهداف خود را از خلقت او نیز بیان داشت. به انسان غرائز داد و خواست که او برخلاف امیال شهوانی خدا را بپرستد و برای پرستش و اعمال صالحش اجر قرار داد. بشر را طی آیات فراوان مخاطب قرار داد که خلقت زمین و آسمان بیهوده نیست.

آیا شما می‌پندارید که ما شما را بیهوده آفریدیم و به سوی ما بر نخواهیدگشت؟ و ما آسمان و زمین و آنچه ما بین آنهاست بیهوده نیافریدیم. بلکه آنچه هست برای شما خلق شده است و برای شما ایجاد گشته است و بشر برای چه از این همه نعمت استفاده کند؟ و ما جن و انس را فقط برای عبودیت و بندگی خدا آفریدیم تا خدا را عبادت کنند.

تکلیف

خداوند برای انسان تکلیف قرار داد و بارها در قرآن فرمود:

ما انسان را تکلیف نکردیم مگر آن اندازه ای که نفس او توانایی دارد. یعنی تکالیف شرعی و تکوینی انسان بر اساس تواناییهای او در نظر گرفته شده است و برای هیچکس خداوند تکلیف اضافه قرار نداده است.

حجاب

یکی از تکالیفی که خداوند برای زن قرار داده است حجاب میباشد. حجاب عبارت از آن است که دختر پس از اتمام هشت سالگی خود را از دید نامحرم بپوشاند بطوریکه بدن او در معرض دید نباشد و لباسش جلب توجه نامحرم رانکند.

همچنانکه اگر فردی گناهی چون شرابخواری و دروغ‌گویی و خیانت و ترک نماز و عبادت را انجام دهم در خود او اثرات مخربی می‌گذارد و هم اجتماع و دیگران از مفاسد این گناهان در امان نخواهند بود چنانچه خانمی نیز به حجاب بی‌توجه باشد هم خود در فساد می‌افتد و هم جامعه را در معرض فساد و انحراف قرار میدهد. خداوند در قرآن امر فرموده است که زنان خود را از نامحرم بپوشانند. با توجه به این که پوشش عرفی برای مردان هم در نظر گرفته شده است و آنان نیز برای حفظ عفت جامعه باید از بی‌پروایی پرهیز کنند.

زن در حصار؟

به درستی چرا خداوند حجاب را برای زن قرار داد؟ دلیل این حکم از نظر علم و عقل چیست؟

عقل به انسان حکم میکند که همواره باید از اشیا گرانبه‌تر خود نگهداری کند بشر به خوبی میدانند که اگر شی گرانبه‌تر در دسترس باشد بزدلی خواهد شد و زن گوهری است که باید از دسترس بلهوسان در امان باشد. پس باید در حصار حجاب باشد تا گل وجودش به دست بلهوسان پرپر نشود. آنکه با حجاب است نشان می‌دهد که برای وجودش ارزش قائل است و نمی‌خواهد آن را آسان در اختیار دیگران قرار دهد.

آزادی یا انزوا؟

برخی می‌پندارند اگر اسلامی می‌گوید حجاب منظورش آن است که آزادی را از زن بگیرد و او را در انزوا قرار دهد اما چنین نیست.

اسلام کار کردن را برای زن جایز میداند اما با فساد مخالف است.

اگر زن با حفظ عفت در عرصه‌های اجتماع کار فکری و فرهنگی و سایر فعالیتهای اجتماعی را داشته باشد از نظر اسلام مطرود نیست. چنانکه برخی بانوان به علت مشغله‌های زندگی در حین خانه با قلم خود هنر و ابداع هنرهای زیبایی که از وجودشان برمی‌خیزد وجود خود در اجتماع را نیز به ثبوت می‌رسانند.

آزادی غربی

آنچنانکه مدعیان جامعه‌شناسی در غرب معتقدند معنای زندگی غربی احساس و تجربه و آزادی در ارضای جنسی است. غرب هیچ محور دیگری برای رشد عقل و احساس افراد قائل نیست. تفکر غربی انسان را آزاد می‌داند.

همچنانکه اگر کسی گرسنه شود غذا می‌خورد هنگامی که احساس کرد به ارضا غریزه جنسی نیاز دارد می‌تواند با هر وسیله ممکن آن را ارضا کند.

مادی‌گرایان غربی که از هیچ مذهب و قانونی پیروی نمیکنند مدعی هستند که اخلاق جنسی جوامع در مورد غریزه جنسی باید تغییر داده شود و افراد را در ارضا بی‌چون و چرای این غریزه آزاد بگذارند.

این دیدگاه غرب به نام آزادی و تمدن عظمت انسان را قربانی شهوت و حیوانیت کرده و به دید حیوانیت به انسان مینگرد.

آزادی زن در غرب آزادی در سرنوشت تربیت فرزند عقیده و سیاست تفکر و اقتصاد نیست بلکه آزادی در شهوترانی و آلت دست هوسرانان است.

حجاب در اسلام

خداوند به پیامبر (ص) خطاب می فرماید :

ای پیامبر به زنان و دختران خود و به زنان مومنین بگو تا خود را بوسیله جامه ای که تمام بدن آنان را فرا می گیرد بپوشانند. این نزدیک ترین چیزی است که آنها به عنوان اهل عفت شناخته شوند پس در این صورت افراد هرزه معترض آنها نمی شوند و آنها را اذیت نمیکنند.

آیه دیگر می فرماید :

ای پیامبر به زنان با ایمان بگو چشمان خود را از مردان نامحرم ببندند و خود و دامن خویش را محفوظ دارند و مواضع زیور و آرایش خود را ظاهر نسازند مگر آنچه که ظاهر است (منظور گردی صورت و دو دست تا مچ می باشد) و گریبان و سینه خود را بامقنعه و سر پوش بپوشانند.

نگاه کردن

در نگاه کردن به نامحرم اسلام می فرماید که نگاه مرد به زن یا زن به مرد از روی شهوت حرام است. پیامبر (ص) می فرماید:

کسی که چشمش را در حرام پر کند خداوند روز قیامت چشمش را از آتش پر میکند مگر اینکه توبه نموده و بسوی رضای خدا باز گردد.

موارد استثنا در نگاه و پوشش

آنچه مسلم است زن باید خود را از مرد نامحرم بپوشاند اما در مواردی که افراد به او محرم هستند زن مسلمان خوب است که در آنجا نیز حفظ عفت را بنماید و جلو این افراد نیز عفت را رعایت کند.

قرآن می فرماید : زنان زینت و زیبایی خود را آشکار نکنند مگر برای شوهران پدران و پدران شوهران و فرزندان خود یا فرزندان شوهر خود و برادران خود یا پسران برادران خود در این موارد محارم مشخص شده است و زن میتواند جلوی این افراد بدون چادر باشد.

نگاه و پوشش مردان

تنها زن در قرآن امر به حجاب و حفظ عفت نشده است. مردان نیز باید از پوششهای نامناسب پرهیز نمایند و از نگاههای هوس آلود دوری کنند. زیرا همان مفاسدی که بدحجابی زنان در پی دارد بدحجابی مردان نیز در پی خواهد داشت.

حجاب اسلامی: بیانگر شخصیت رشد یافته اسلامی

همانگونه که در روان شناسی اثبات شده است. رفتار هر کس از شخصیت او نشأت میگیرد. به عبارت دیگر شخصیت و باطن افراد به وسیله رفتار آنان قابل کشف است.

گوردن ویلارد آلپورت یکی از اولین نظریه پردازان شخصیت با مهم دانستن دوره بلوغ در شکل گیری شاکله و شخصیت انسان بیشترین نقش را در تشکیل شخصیت به نیت ها انگیزه ها و مقاصد شخص می دهد. هر کس طبق شخصیت شکل گرفته خود عمل می کند و اصولا تلاش و تکاپوی انسان در زندگی برای رسیدن به همان مقاصد و اهداف و ارزشهاست .

لباس زنان و مردان تابع رابطه << چشم و جسم >> است زن مسلمان با الگو گیری از سرور زنان عالمیان یعنی حضرت زهرا (علیها السلام) نهایت تلاش را در حریم گرفتن از نا محرمان دانسته آنگاه که ضرورت شخصی یا اجتماعی او را به حضور در عرصه های فعالیت های اجتماعی دعوت کند با پوشش مناسب شخصیت رشد یافته بر اساس ارزشهای اسلامی را نمایان ساخته خود را از تهدید نگاه آلود نا پاکان حفظ می کند.